WSZAWICA – WCIĄŻ AKTUALNY PROBLEM

Od wielu lat kojarzona z brudem i brakiem dbania o higienę. Wszawica, bo o niej mowa, to choroba pasożytnicza, która jest wywoływana przez stawonoga - wesz ludzką. Wyróżniamy jej 3 rodzaje: najczęściej występująca głowowa, łonowa oraz odzieżowa. To w szczególności ta ostatnia pojawia się u osób, które nie dbają o swoją higienę osobistą i przez to wytworzył się mit jakoby wszy pojawiały się wyłącznie u osób brudnych. Tak oczywiście nie jest, a wesz ludzka może się rozwinąć z takim samym prawdopodobieństwem u osoby zadbanej, jak i tej, której z mydłem i wodą nie jest po drodze.

CO WYWOŁUJE WSZAWICĘ?

Za wszawicę odpowiedzialny jest stawonóg - wesz ludzka. Jest ona pasożytem, dla którego niezbędnym elementem do przeżycia jest krew. Wszy ludzkie najlepiej czują się w temperaturze 36 stopni Celsjusza, czyli idealne warunki do rozwoju znajdują właśnie na ciele człowieka. Do podłoża, w którym bytują, czyli najczęściej włosów, czy ubrań przyczepiają się za pomocą pazurków czepnych. W ten sposób mogą rozmnażać się i żywić przez długie tygodnie. Samica wszy ludzkiej składa ok. 200 jaj, nawet 10 razy na dobę! Jaja te zwane są inaczej gnidami i wydzielają lepki płyn, dzięki czemu bez problemu przylepiają się do włosów, skóry głowy oraz odzieży. Po około tygodniu, gnidy przeistaczają się w larwy, które aby przetrwać muszą pić ludzką krew. W ten właśnie sposób w ciągu kolejnych 10 dni dorastają i dorosłe osobniki powtarzają kolejny cykl rozmnażania.

CO SPRZYJA ROZWOJOWI WSZAWICY?

Wbrew ogólnie przyjętym stereotypom rozwojowi wszawicy wcale nie sprzyja brud i niedbałość o higienę, a raczej przebywanie w dużych skupiskach ludzi. Wszawica głowowa najczęściej występuje wśród kilkuletnich dzieci, które zarażają się nią od swoich rówieśników, czy to w przedszkolu, szkole, na koloniach, czy obozach. Do zarażenia może dojść również w komunikacji miejskiej, gdy stykamy się z innymi pasażerami lub po prostu tam, gdzie znajduje się bardzo dużo ludzi, pomiędzy którymi są niewielkie odległości, np. na koncertach. Wszawicą głowową można zarazić się w sposób bezpośredni, bądź pośredni. Ten pierwszy oczywiście wynika ze stykania się ze sobą głowami, a drugi z pożyczania sobie wzajemnie osobistych rzeczy, które mają kontakt z włosami. Chodzi tutaj w szczególności o gumki do włosów, spinki, czy szczotki i grzebienie. Również użyczenie szalików czy czapek może być przyczyną zachorowania na wszawicę.

Wszawicą łonową natomiast można się zarazić poprzez kontakty seksualne z osobą zarażoną. W skrajnych przypadkach wszawicą łonową mogą zarazić się kilkuletnie dzieci, które śpią z zarażonym rodzicem w jednym łóżku.

OBJAWY WSZAWICY

Charakterystycznym objawem wszawicy jest bardzo silny świąd. Dochodzi do niego w wyniku ukąszenia wszy, która poprzez aparat gębowy wpuszcza do ludzkiego organizmu toksyny, wywołujące odczyn alergiczny. Objawia się on silnym zaczerwienieniem oraz świądem skóry. Prowadzi to do niekontrolowanego drapania miejsca, w którym doszło do ukąszenia, co może wywoływać nadkażenia bakteryjne, liszaje, a nawet nadżerki. W przypadku wszawicy głowowej, świąd najczęściej zlokalizowany jest w obrębie potylicy oraz skroni. Może również dochodzić do sklejania się włosów, co wynika z działania wydzieliny sączącej się z powstałych ran. Charakterystyczne są również małe, białe gnidy, które można zaobserwować na włosach gołym okiem.

W przypadku wszawicy odzieżowej, zmiany skórne takie jak grudki, liszaje i rumienie mogą pojawić się na całym ciele. W ich obrębie występuje bardzo silny świąd, co prowadzi do drapania i nadkażeń bakteryjnych, w wyniku których powstają bardzo trudne do leczenia rany. Wszawica łonowa charakteryzuje się licznymi szaro-niebieskimi plamami w okolicach intymnych, które >>

Wszy ludzkie najlepiej czują się w temperaturze 36 stopni Celsjusza, czyli idealne warunki do rozwoju znajdują właśnie na ciele człowieka. Do podłoża, w którym bytują, czyli najczęściej włosów, czy ubrań przyczepiają się za pomocą pazurków czepnych. W ten sposób mogą rozmnażać się i żywić przez długie tygodnie. Samica wszy ludzkiej składa ok. 200 jaj, nawet 10 razy na dobę!

W 2012 roku Samodzielna Pracownia Entomologii Medycznej i Zwalczania Szkodników NIZP-PZH przeprowadzała badania ankietowe w szkołach różnego szczebla. Ankiety wypełniły 892 jednostki. Problem występowania wszawicy deklarowało 44,5% respondentów. Badania wykazały również, że 49,1% placówek stwierdziło, że problem jest na tyle poważny, że istnieje potrzeba instytucjonalnego udziału w monitorowaniu występowania tych pasożytów, edukowania i proponowania kompleksowych rozwiązań eliminujących problem wszawicy z polskich placówek oświatowo-wychowawczych.

www.pssewawa.pl

są wynikiem wybroczyn śródskórnych powstałych wskutek ukąszenia przez wszy.

ROZPOZNANIE WSZAWICY

Po pierwsze rozpoznanie wszawicy odbywa się na podstawie występowania powyżej opisanych objawów. Ponadto dość łatwo jest zaobserwować jaja wesz, które są białawe i dobrze widoczne na włosach i skórze głowy (warto w tym celu użyć lupy). W obrębie skóry głowy gnidy najczęściej bytują w okolicach ucha. W aptekach są również dostępne preparaty, które wybarwiają gnidy, tak aby były lepiej widoczne, co przełoży się na łatwiejszą diagnozę. Dorosłe wszy raczej ciężko zaobserwować. Największe osobniki dorastają do 2-3 mm, stąd rozpoznanie ich wśród włosów może okazać się bardzo trudnym zadaniem. Jeśli chodzi o wszawicę odzieżową to gnidy można najłatwiej znaleźć w okolicach szwów ubrań, które podlegają zakażeniu.

LECZENIE WSZAWICY

Leczenie wszawicy głowowej polega na miejscowym podaniu środków, które mają za zadanie najpierw zabić, a następnie usunąć gnidy. Najbardziej dostępne i najskuteczniejsze środki przeciwko wszawicy zawierają oleje silikonowe (np. dimetykon), które po nałożeniu na włosy, dostają się do przetchlinek wszy, zatykając je i uśmiercając w ten sposób stawonoga. Jednocześnie, dzięki niskiemu napięciu powierzchniowemu jakie tworzą na granicy pomiędzy jajami, a włosami, te pierwsze można zdecydowanie łatwiej usunąć. A zrobić to najlepiej przez wyczesywanie włosów gęstym grzebieniem. Taką kurację należy powtórzyć po 7-10 dniach, gdyż tyle trwa rozwój nowych jaj, które mogłyby się w międzyczasie pojawić na skórze głowy. Innym sposobem leczenia wszawicy jest nakładanie roztworu kwasu octowego, który również można zakupić w aptece w postaci gotowego preparatu. Natomiast nie stosuje się już szamponów z DDT (środek owadobójczy), które działają drażniąco na skórę głowy i wywołują alergie, a sporadycznie przy bardzo opornej wszawicy zastosowanie znajdują preparaty z permetryną. Leczenie wszawicy łonowej obejmuje przede wszystkim depilację okolic intymnych i stosowanie tych samych preparatów co przy wszawicy głowowej. Natomiast skuteczna walka ze wszawicą odzieżową to przede wszystkim pozbycie się zakażonej odzieży, bądź jej wypranie w bardzo wysokiej temperaturze i zdecydowanie zwiększona dbałość o higienę osobistą. Proces leczenia wszawicy powinien również objąć innych członków rodziny, którzy mieszkają razem z osobą, u której stwierdzono tą chorobę. Ponadto należy się pozbyć jej osobistych rzeczy, bądź przynajmniej poddać je skrupulatnej dezynfekcji. Chodzi przede wszystkim o gumki do włosów, szczotki, grzebienie, ale i też ręczniki, pościel, czy w przypadku dzieci, liczne maskotki. Co więcej warto również wyprać wszystkie ubrania, które nosiła osoba zmagająca się z wszawicą, a jeśli to możliwe to wybrać temperaturę

Charakterystycznym objawem wszawicy jest bardzo silny świąd. Dochodzi do niego w wyniku ukąszenia wszy, która poprzez aparat gębowy wpuszcza do ludzkiego organizmu toksyny, wywołujące odczyn alergiczny. Objawia się on silnym zaczerwienieniem oraz świądem skóry. Prowadzi to do niekontrolowanego drapania miejsca, w którym doszło do ukąszenia, co może wywoływać nadkażenia bakteryjne, liszaje, a nawet nadżerki.

przynajmniej 60 stopni Celsjusza. Wszystkie te rzeczy mogą się okazać idealnym miejscem do rozwoju kolejnych wesz.

PROFILAKTYKA

Profilaktyka powinna przede wszystkim obejmować ograniczenie kontaktu osoby chorej na wszawicę z innymi ludźmi. Ma to odniesienie głównie wobec dzieci chodzących do przedszkola, czy szkoły. Gdy tylko zostaną u nich zauważone pierwsze gnidy, to pod żadnym pozorem nie powinno się ich puszczać do miejsc, gdzie będą miały kontakt z innymi dziećmi. Ponadto należy przynajmniej raz w tygodniu sprawdzać skórę głowy dziecka pod kątem jej zasiedlenia przez gnidy. Warto przy tym wykorzystać lupę, która pozwoli na zaobserwowanie nawet niewielkiej ilości gnid, które początkowo bytują przy samej nasadzie włosa. Dzięki temu będzie można zastosować szybko terapię, dzięki której z łatwością będzie można się pozbyć wszy. Oczywiście, aby zapobiec wystąpieniu wszawicy łonowej należy unikać częstych i przypadkowych kontaktów seksualnych. Natomiast, skutecznym działaniem, które pozwoli uniknąć wszawicy odzieżowej jest dbałość o higienę osobistą oraz częste pranie ubrań, pościeli oraz ręczników.

Rozwój wszawicy wcale nie jest większy w krajach Trzeciego Świata w porównaniu do krajów rozwiniętych. Tendencja ta jest raczej odwrotna. Szacuje się, że nawet 10% dzieci w krajach Europy Zachodniej może mieć problem ze wszami. Co więcej, dużo częściej do zakażenia dochodzi w dużych miastach niż na wsi. Bliskość w kontaktach międzyludzkich sprawiła, że liczba zachorowań na wszawicę w ostatnich latach znacznie wzrosła, a to wszystko mimo ogólnie zwiększonej świadomości dotyczącej codziennego dbania o higienę osobistą.

MACIEJ BIRECKI
Pracownik Apteki

REKLAMA

NOWOŚĆ

Najbardziej kompletna multiwitamina dla kobiet w ciąży (1)

DBAMY O ZDROWIE DZIECKA I MAMY

Dowiedz się więcej na:
www.witaminy-centrum.pl/femina

Dostępne również:

W TRAKCIE CIĄŻY | W OKRESIE KARMIENIA

(1) Centrum Femina 1 DHA zawiera m.in. kluczowe składniki odżywcze potrzebne w okresie prenatalnym wg raportu „Think Nutrition First, 2015", wydanego przez FIGO (The International Federation of Gynecology and Obstetrics). Skład Centrum w porównaniu do 95% rynku, wg IQVIA, klasa 04A4, okres MAT/03/2019.
Referencyjna wartość spożycia (RWS) oraz ilość każdego suplementu diety zalecanych do spożycia w ciągu dnia można znaleźć na opakowaniu preparatu. Nie należy przekraczać zalecanej porcji do spożycia w ciągu dnia. Dla utrzymania prawidłowego stanu zdrowia należy stosować zróżnicowaną dietę i prowadzić zdrowy tryb życia. Suplementy diety nie mogą być stosowane jako substytut (zamiennik) zróżnicowanej diety.

suplement diety